

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 148

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 14 februarie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 785 din 23 noiembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169 ¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	2–6
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
205. — Hotărâre privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru evaluare integrată și monitorizarea programelor finanțate din fonduri publice și europene și pentru completarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 137/2020 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Secretariatului General al Guvernului	7–8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 785**

din 23 noiembrie 2021

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3)
din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată
prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție —
Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef delegat

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Zoltan Gheorghe în Dosarul nr. 1.698/97/2018 al Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.600D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare, respectiv cea de înștiințare au fost în mod legal îndeplinite.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.640D/2019, nr. 1.645D/2019, nr. 1.646D/2019, nr. 1.661D/2019, nr. 1.663D/2019, nr. 1.664D/2019, nr. 1.740D/2019, nr. 1.741D/2019, nr. 1.747D/2019 și nr. 1.753D/2019, care vizează excepții de neconstituționalitate având ca obiect aceleași dispoziții legale.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare, respectiv de înștiințare au fost în mod legal îndeplinite.

5. Având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate în dosarele mai sus menționate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea acestora. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 1.640D/2019, nr. 1.645D/2019, nr. 1.646D/2019, nr. 1.661D/2019, nr. 1.663D/2019, nr. 1.664D/2019, nr. 1.740D/2019, nr. 1.741D/2019, nr. 1.747D/2019 și nr. 1.753D/2019 la Dosarul nr. 1.600D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care susține respingerea criticilor de neconstituționalitate ca neîntemeiate, invocând în acest sens deciziile Curții Constituționale nr. 16 din 14 ianuarie 2021 și nr. 42 din 19 ianuarie 2021.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierea din 14 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.698/97/2018, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din**

Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Zoltan Gheorghe și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.600D/2019.

8. Prin Încheierea din 22 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.388/97/2018, și prin Încheierea din 16 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.999/97/2018, **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Grigore Spafiu, respectiv de Liviu Sticlaru și formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.640D/2019 și nr. 1.661D/2019.

9. Prin încheierile din 27 mai 2019, pronunțate în dosarele nr. 3.016/97/2018 și nr. 458/97/2019, **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) teza finală din Legea nr. 263/2010.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Gheorghe Deaconu, respectiv de Iosif Pap și formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.645D/2019 și nr. 1.646D/2019.

10. Prin Sentința civilă nr. 576 din 21 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.942/121/2018, și prin Sentința civilă nr. 452 din 24 aprilie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.373/121/2018, **Tribunalul Galați — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) ultima teză din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Emil Mihăilă, respectiv de Iulian Simion și formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.663D/2019 și nr. 1.747D/2019.

11. Prin Încheierea din 20 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 2.456/95/2018, **Tribunalul Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Ion Corâci și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.664D/2019.

12. Prin încheierile din 6 iunie 2019, pronunțate în dosarele nr. 1.104/101/2018 și nr. 1.548/101/2018, **Tribunalul Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Lucică Ghinea, respectiv de Dorel Șipoș și formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 1.740D/2019 și nr. 1.741D/2019.

13. Prin Încheierea din 6 iunie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.669/86/2018, **Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă**

a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Petru Totoescu și formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.753D/2019.

14. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia arată, în esență, că dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 sunt lipsite de claritate și predictibilitate, întrucât determină moduri diferite de interpretare și aplicare a legii în ceea ce privește stagiul complet de cotizare care se utilizează la recalcularea pensiei, iar prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept adaugă la lege. Astfel, autorii excepției susțin că pensiile calculate cu stagiile de cotizare reduse și aflate în plată sunt drepturi născute anterior Legii nr. 263/2010, constituind drepturi câștigate. Or, modificarea regimului acestora prin dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, așa cum au fost interpretate prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în sensul majorării stagiului de cotizare, constituie o încălcare a principiului consacrat în dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituție, referitor la neretroactivitatea legii civile.

15. Totodată, autorii excepției susțin că acordarea beneficiului suplimentar pentru muncă în condiții superioare prin majorarea stagiului de cotizare la cel prevăzut de Legea nr. 263/2010 creează un regim discriminator față de pensionarii care au primit acest punctaj suplimentar cu păstrarea stagiului de cotizare prevăzut de legea în vigoare la data stabilirii pensiei. De asemenea, invocă și o discriminare în raport cu persoanele pensionate în temeiul Legii nr. 263/2010, care vor beneficia de aplicarea art. 170 din aceeași lege.

16. Recalcularea pensiei cu folosirea unui stagiul de cotizare mai mare decât cel avut în vedere la data stabilirii inițiale a pensiei constituie și o încălcare a dreptului de proprietate. În acest sens, arată că stagiul complet de cotizare redus este element substanțial al punctajului mediu anual, deoarece intră în calculul acestuia. Astfel, prin stabilirea dreptului la pensie și a unui punctaj mediu anual determinat precis, au dobândit un drept de proprietate constând într-o anumită pensie pentru limita de vârstă.

17. Autorii excepției consideră că, din cauza lipsei de claritate și previzibilitate a dispozițiilor de lege criticate, sunt încălcate și dreptul de acces la justiție și dreptul de a folosi căile de atac, astfel că se aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 21, ale art. 129 și ale art. 148 alin. (2), precum și celor ale art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

18. **Curtea de Apel Alba Iulia — Secția I civilă**, în dosarele nr. 1.600D/2019 și nr. 1.640D/2019, apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât critica vizează interpretarea și aplicarea legii, atribuție care aparține instanțelor judecătorești, iar în Dosarul nr. 1.661D/2019, opinia instanței este în sensul caracterului nefondat al excepției.

19. **Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, arătând că, potrivit textelor legale în vigoare la data depunerii cererilor de pensionare, pensionarii au beneficiat de un stagiul complet de cotizare de 20/25 de ani, stagiul avute în vedere de casele teritoriale de pensii la emiterea deciziilor de înscriere la pensie, ca urmare a încadrării locurilor de muncă în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite și/sau condiții speciale. Prin urmare, este în afara

oricărei discuții faptul că acești pensionari au dreptul la creșterea cu 50% a punctajelor anuale realizate în perioadele în care au desfășurat activități în locurile de muncă reținute de legiuitor, conform art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010, creștere care se acordă, conform alin. (3) al art. 169¹, pe calea recalculării drepturilor de pensie. Conform alin. (3) al art. 169¹, creșterea punctajelor anuale se realizează prin adăugarea numărului de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1) la numărul total de puncte realizate de beneficiarul pensiei până la data recalculării, urmând ca la determinarea punctajului mediu anual să se utilizeze „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații”, sintagmă ce formează obiect al criticilor de neconstituționalitate. Stagiile complete de cotizare sunt acelea „corespunzătoare fiecărei situații”, adică corespunzătoare situației personale a fiecărui asigurat, respectiv corespunzătoare condițiilor în care asigurații au realizat stagiul de cotizare. Intenția legiuitorului atunci când a făcut trimitere la stagiile complete de cotizare corespunzătoare fiecărei situații a fost aceea de a recunoaște stagiul complet de cotizare avut în vedere atât la stabilirea inițială a drepturilor de pensie, cât și la recalculările ulterioare, dar și cel aflat în plată la data de 1 ianuarie 2016 sau la data formulării unei cereri de recalculare a pensiei în temeiul art. 169¹. Același înțeles rezultă și din nota de fundamentare la Hotărârea Guvernului nr. 291/2017 pentru completarea art. 134 din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011 care prevede că „prezentele norme metodologice stabilesc în mod concret stagiul de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual în procesul de recalculare prevăzut de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv completările aduse de Legea nr. 192/2015 astfel că, persoanele care au lucrat în condiții identice să beneficieze la determinarea punctajului mediu anual de stagiul de cotizare identice, prin raportare la dispozițiile Legii nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare”. Prin urmare, dacă la recalcularea drepturilor de pensie ale beneficiarilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 s-ar utiliza un alt stagiul de cotizare decât cel avut în vedere la stabilirea drepturilor de pensie ar însemna că Legea nr. 263/2010 ar retroactiva, ceea ce este interzis de art. 6 alin. (1) din Codul civil și de art. 15 alin. (2) din Constituție. Așa fiind și ținând seama și de considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 437 din 29 octombrie 2013, tribunalul apreciază că dispozițiile tezei finale a art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 sunt neconstituționale în măsura în care stagiile complete de cotizare prevăzute de Legea nr. 263/2010 se aplică pensionarilor ale căror drepturi de pensie s-au deschis anterior intrării în vigoare a Legii nr. 192/2016 (1 ianuarie 2016), respectiv sub imperiul Legii nr. 3/1977 și al Legii nr. 19/2000, acte normative care au prevăzut alte stagii complete de cotizare pentru stabilirea drepturilor de pensionare, unor categorii de pensionari aflați în situații speciale. Consideră că teza finală a art. 169¹ alin. (3), atunci când are în considerare alte stagii complete de cotizare decât cele sub imperiul cărora s-au stabilit drepturile inițiale de pensie, încalcă suveranitatea unei legi anterioare, respectiv suveranitatea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 3/1977 și, respectiv, suveranitatea art. 43 alin. (1) din Legea nr. 19/2000.

20. **Tribunalul Galați — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, reține că, în timp ce dispozițiile legale criticate de autorii excepției se referă la stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații, dispozițiile art. 134 alin. (8) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 se referă la stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, în vigoare la data de la care se cuvin drepturile

recalculate. Prin urmare, nu ar putea fi reținut stagiul de cotizare în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie, întrucât s-ar ajunge la acordarea unei duble prestații de asigurări sociale pentru același motiv, în condițiile în care legea a instituit o majorare a punctajelor anuale cu luarea în considerare a stagiilor complete de cotizare prevăzute de legislația în vigoare în perioada respectivă, cu excluderea situațiilor în care, pentru determinarea punctajului mediu anual, s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de actele normative cu caracter special. Prin urmare, întrucât sintagma „stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații” se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010, nici dispozițiile legale criticate, nici interpretarea dată de Înalta Curte de Casație și Justiție nu sunt contrare dispozițiilor constituționale ce reglementează neretroactivitatea legii, egalitatea în fața legii, dreptul de proprietate privată și nivelul de trai.

21. Tribunalul Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Scopul principal al modificării și completării Hotărârii Guvernului nr. 257/2011 pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice îl constituie aplicarea corectă și unitară a dispozițiilor art. 169¹ din Legea nr. 263/2010. Normele metodologice stabilesc în mod concret stagiul de cotizare utilizat la determinarea punctajului mediu anual în procesul de recalculare prevăzut de art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv completările aduse de Legea nr. 192/2015, astfel încât persoanele care au lucrat în condiții identice să beneficieze de stagii de cotizare identice la determinarea punctajului mediu anual.

22. Tribunalul Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că legiuitorul a urmărit să elimine excepțiile prevăzute de art. 169 din Legea nr. 263/2010 și să asigure egalitatea de tratament între pensionarii sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 ianuarie 2011, care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite și/sau condiții speciale, potrivit legii. Prin introducerea art. 169¹ se asigură un stagiul redus de cotizare și celor care beneficiaseră la stabilirea sau recalculările anterioare ale pensiei, însă nu aveau dreptul la majorările de punctaj până la adoptarea Legii nr. 192/2015. Recunoscând dreptul acestor persoane la un punctaj suplimentar, legiuitorul a stabilit că acesta se calculează în raport cu stagiul complet de cotizare prevăzut de legea în vigoare la data recalculării pensiei, respectiv în raport cu stagiul de 30 de ani prevăzut de Legea nr. 263/2010. Având în vedere cronologia modificărilor în materia legislației asigurărilor sociale, se apreciază că nu sunt încălcate principiul supremației Constituției și egalității în fața legii fără privilegii și discriminări și nici principiul liberului acces la justiție și dreptului la un proces echitabil. Condițiile de exercitare a dreptului la pensie se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului să modifice sau să completeze legislația în materie, orice prevedere nouă putând fi aplicată numai de la data intrării sale în vigoare, pentru a respecta principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție. De asemenea, tribunalul apreciază că nu sunt încălcate nici prevederile art. 44 din Constituție referitor la dreptul de proprietate, întrucât dreptul la pensie este acordat și ulterior modificat prin recalculare în condițiile legislației asigurărilor sociale, ceea ce în cauză s-a realizat prin aplicarea art. 169¹ din Legea nr. 263/2010.

23. Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

24. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

25. Avocatul Poporului a formulat punctul său de vedere în dosarele Curții Constituționale nr. 1.640D/2019, nr. 1.645D/2019, nr. 1.646D/2019, nr. 1.661D/2019, nr. 1.663D/2019, nr. 1.664D/2019, nr. 1.740D/2019, nr. 1.741D/2019, nr. 1.747D/2019 și nr. 1.753D/2019, în sensul respingerii criticilor de neconstituționalitate ca neîntemeiate. Reglementat la rang constituțional, principiul neretroactivității legii civile are o valoare absolută, în sensul că legiuitorul nu poate institui nicio derogare, și semnifică faptul că legea civilă se aplică tuturor situațiilor juridice născute după intrarea ei în vigoare, iar nu situațiilor juridice trecute. Acesta este principalul motiv pentru care prevederile Legii nr. 192/2015 nu se aplică situațiilor consumate, iar potrivit principiului aplicării imediate a legii noi, de la data intrării acesteia în vigoare, ea se aplică tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare, actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu această dată, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a legii noi. Cu alte cuvinte, aplicarea imediată a legii noi semnifică faptul că o situație juridică produce acele efecte juridice care sunt prevăzute de legea în vigoare la data constituirii ei, potrivit principiului *tempus regit actum*. Plecând de la principiul neretroactivității legii, Avocatul Poporului subliniază că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Respectarea egalității în drepturi, precum și a obligației de nediscriminare, stabilite prin art. 16 alin. (1) din Constituție, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, tratament juridic care nu poate fi decît diferit la situații distincte. Pe lângă cele menționate, este important a se avea în vedere că, în conformitate cu prevederile art. 47 alin. (2) din Constituție, dreptul cetățenilor la pensie și la alte forme de asistență socială se exercită în condițiile legii. Ca atare, legiuitorul are libertatea de opțiune în reglementarea condițiilor și a criteriilor de acordare a pensiei, a modului de calcul și de plată a acesteia, precum și a procedurii de solicitare, de stabilire a pensiei și de exercitare a contestațiilor. Intră în puterea Parlamentului, ca „unică autoritate legiuitoare a țării”, dreptul de a stabili categoriile de pensionari, precum și dispozițiile legale aplicabile fiecărei categorii în parte, în funcție de situația juridică în care se află, întrucât atât modificarea conținutului unor norme juridice, ca fază de legiferare, cât și aprecierea necesității adoptării unor acte normative noi sau completării normelor juridice deja existente sunt de competența exclusivă a legiuitorului.

26. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la

prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

27. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

28. Cu privire la **obiectul excepției de neconstituționalitate**, deși în dosarele Curții Constituționale nr. 1.640D/2019 și nr. 1.661D/2019, în dispozitivul actelor de sesizare a instanței constituționale este menționat art. 169¹ din Legea nr. 263/2010, din analiza susținerilor autorilor acestei excepții de neconstituționalitate rezultă că obiect al criticilor îl constituie doar dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010, dispoziții cu care Curtea este sesizată în toate celelalte dosare. Astfel, Curtea reține ca obiect al controlului dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, așa cum a fost completată prin articolul unic din Legea nr. 192/2015 pentru completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015. Dispozițiile de lege criticate au următorul conținut: „*În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), la numărul total de puncte realizate de acestea până la data prezentei recalculări se adaugă numărul de puncte corespunzător majorării rezultate în urma aplicării prevederilor alin. (1), la determinarea punctajului mediu anual utilizându-se stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*”.

29. De asemenea, deși în dispozitivul actelor de sesizare nu toate instanțele judecătorești au reținut ca obiect al excepției dispoziția legală criticată în interpretarea dată prin hotărârea prealabilă pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, Curtea observă că autorii excepției critică art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 în interpretarea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a dat-o prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1037 din 6 decembrie 2018, potrivit căreia „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, introdus prin Legea nr. 192/2015 pentru completarea acestei legi, sintagma «*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*» se referă la legea în vigoare la data recalculării pensiei prin acordarea majorării de punctaj, respectiv la Legea nr. 263/2010”.

30. În opinia autorilor excepției, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 15 alin. (2) referitor la neretroactivitatea legii, art. 16 care consacră principiul egalității în drepturi, art. 21 referitor la liberul acces la justiție, art. 44 care consacră dreptul de proprietate privată, art. 47 privind nivelul de trai, art. 53 referitor la condițiile pentru restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, art. 78 referitor la intrarea în vigoare a legii, art. 108 privind actele Guvernului, art. 129 cu privire la folosirea căilor de atac și în art. 148 alin. (2) privind prioritatea de aplicare a actelor europene cu caracter obligatoriu. De asemenea, autorii excepției susțin că au fost încălcate prevederile art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privind dreptul la un recurs efectiv.

31. Examinând critica de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 240 din 8 aprilie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 768 din 6 august 2021, au fost examinate critici similare de neconstituționalitate aduse prevederilor art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010.

32. Curtea a constatat, în esență, că Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, clarifică modul de interpretare și aplicare a legii, iar interpretarea dată sintagmei „*stagiile complete de cotizare prevăzute de lege, corespunzătoare fiecărei situații*” este constituțională,

respingând criticile formulate din perspectiva prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, precum și pe cele vizând încălcarea dreptului de acces la justiție și a dreptului la un proces echitabil, consacrate de art. 21 alin. (1) și (3) din Constituție.

33. Analizând criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea a reținut că „persoanele în raport cu care autorii excepției se consideră discriminați sunt, în realitate, cele menționate în dispozițiile art. 169¹ alin. (2) din Legea nr. 263/2010 ca fiind exceptate de la aplicarea dispozițiilor alin. (1) din același articol de lege. În critica pe care autorii excepției de neconstituționalitate o fac, aceștia omit faptul că persoanele excluse de la aplicarea dispozițiilor art. 169¹ alin. (1) din Legea nr. 263/2010 nu au beneficiat de un stagiul de cotizare redus cu prilejul stabilirii pensiei, majorarea punctajelor anuale fiind acordată tocmai pentru a atenua diferența de tratament juridic în raport cu persoanele care, lucrând în grupele superioare de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, respectiv în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite și/sau condiții speciale, ulterior acestei date, au îndeplinit criteriile obținerii unui stagiul de cotizare redus în raport cu stagiul complet de cotizare prevăzut pentru celelalte categorii de pensionari. (...) Din contră, autorii excepției se află în ipoteza în care, cu prilejul deschiderii dreptului la pensie, au beneficiat de stagiul de cotizare redus, prin urmare sunt într-o situație obiectiv diferită de cea a categoriei de pensionari cu care se compară. Or, așa cum s-a statuat în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale, egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când persoanele se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat”.

34. Cu privire la pretinsa discriminare în raport cu persoanele care au beneficiat de aplicarea prevederilor art. 170 din Legea nr. 263/2010, Curtea a constatat că dispozițiile acestui articol de lege sunt aplicabile persoanelor care s-au pensionat ulterior datei de 1 ianuarie 2011, în temeiul Legii nr. 263/2010. Or, așa cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegiu și discriminări. Astfel, „data pensionării, anterioară sau ulterioară intrării în vigoare a noii reglementări în materie, generează situații juridice diferite, care impun și justifică un tratament juridic diferențiat”. Mai mult, de vreme ce recalcularea pensiilor în temeiul art. 169¹ din Legea nr. 263/2010 se aplică tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei, Curtea a apreciat că este neîntemeiată și critica referitoare la existența unei discriminări între persoanele care și-au depus cererile de recalculare anterior intrării în vigoare a Legii nr. 221/2018 și cele care au depus cererile ulterior acestei date.

35. Analizând susținerile autorilor excepției vizând pretinsa contrariedade dintre textul de lege criticat și prevederile constituționale care consacră principiul neretroactivității legii civile, încălcarea dreptului de proprietate, a dreptului la pensie și a dreptului la protecția socială a muncii, Curtea a reținut că „argumentele formulate de autorii excepției se referă la modificarea prin dispoziția de lege criticată a unui element avut în vedere la stabilirea inițială a dreptului la pensie, și anume a stagiului de cotizare. Or, față de această critică reține că, în vederea creării unui cadru legislativ cât mai coerent și unitar, în scop reparatoriu ori pentru a înlătura unele diferențe majore de tratament între persoanele pensionate sub imperiul unor acte normative diferite, potrivit principiului *tempus regit actum*, legiuitorul poate prevedea prin actele normative în vigoare

proceduri de recorelare sau recalculare a pensiilor stabilite în temeiul legislației anterioare, cu utilizarea elementelor de calcul al pensiei prevăzute de legislația în vigoare la momentul efectuării acestor proceduri. Instituirea acestor proceduri intră în competența exclusivă a legiuitorului, care, potrivit art. 47 alin. (2) din Constituție, se bucură de atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acestor drepturi, inclusiv modalitățile de calcul al cuantumului lor”. Invocând jurisprudența sa referitoare la garantarea cuantumului pensiei stabilit potrivit principiului contributivității (Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010), Curtea a statuat că „dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual, raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să îi plătească o pensie al cărei quantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Scopul pensiei este acela de a compensa în perioada pasivă a vieții persoanei asigurate contribuțiile vărsate de către aceasta la bugetul asigurărilor sociale de stat în temeiul principiului contributivității și de a asigura mijloacele de subsistență a celor care au dobândit acest drept în condițiile legii (perioadă contributivă, vârstă de pensionare etc.). Astfel, statul are obligația pozitivă de a lua toate măsurile necesare realizării acestei finalități și de a se abține de la orice comportament de natură a limita dreptul la asigurări sociale. (...) Quantumul pensiei, stabilit potrivit principiului contributivității, se constituie într-un drept câștigat, astfel încât diminuarea acestuia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză, practic, și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în quantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea, ca principiu, este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti quantumul pensiei rezultat în urma aplicării acestui principiu afectează substanța dreptului la pensie”. În aceste condiții, Curtea a constatat că, întrucât dispozițiile art. 169¹ alin. (4) din Legea

nr. 263/2010 prevăd că „în situația în care, în urma aplicării prevederilor alin. (1)—(3), rezultă un punctaj mediu anual mai mic, se menține punctajul mediu anual și quantumul aferent aflat în plată sau convenit la data recalculării”, reiese că „legea prevede garanții exprese pentru păstrarea cuantumului pensiei, astfel că nu se poate aprecia că schimbarea elementelor în funcție de care aceasta a fost calculată afectează dreptul la pensie, așa cum a fost stabilit anterior”.

36. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate potrivit căreia dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 contravin prevederilor art. 108 alin. (2) din Constituție, întrucât conținutul acestor dispoziții de lege a fost modificat printr-un act juridic inferior, respectiv prin Hotărârea Guvernului nr. 291/2017, Curtea a invocat Decizia nr. 463 din 11 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 12 noiembrie 2019, în care a reținut că „verificarea eventualității ca o hotărâre a Guvernului să modifice legea în executarea căreia a fost emisă depășește competențele Curții Constituționale. În orice caz, în paragraful 69 al Deciziei nr. 69 din 15 octombrie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 sunt în deplină consonanță cu actul normativ în executarea căruia au fost edictate, explicitând dispoziția din lege”.

37. În fine, cât privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 129 și art. 148 alin. (2) din Constituție, precum și la art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocată din perspectiva încălcării dreptului de a exercita căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, Curtea a constatat, în considerarea obiectului de reglementare a textului de lege criticat, care nu vizează aspecte procedurale referitoare la exercitarea căilor de atac, că dispozițiile constituționale și convenționale invocate nu sunt incidente în cauză.

38. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

39. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate formulată de Zoltan Gheorghe, Grigore Spafiu și Liviu Sticlaru în dosarele nr. 1.698/97/2018, nr. 1.388/97/2018 și nr. 1.999/97/2018 ale Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, de Gheorghe Deaconu și Iosif Pap în dosarele nr. 3.016/97/2018 și nr. 458/97/2019 ale Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă, de Emil Mihăilă și Iulian Simion în dosarele nr. 2.942/121/2018 și nr. 2.373/121/2018 ale Tribunalului Galați — Secția I civilă, de Ion Corăci în Dosarul nr. 2.456/95/2018 al Tribunalului Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, de Lucică Ghinea și Dorel Șipoș în dosarele nr. 1.104/101/2018 și nr. 1.548/101/2018 ale Tribunalului Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, precum și de Petru Totoescu în Dosarul nr. 1.669/86/2018 al Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 169¹ alin. (3) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, în interpretarea dată prin Decizia nr. 69 din 15 octombrie 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Alba Iulia — Secția I civilă, Tribunalului Hunedoara — Secția I civilă, Tribunalului Galați — Secția I civilă, Tribunalului Gorj — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalului Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale și Curții de Apel Suceava — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 noiembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef delegat,
Mihaela Senia Costinescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind înființarea, organizarea și funcționarea Departamentului pentru evaluare integrată și monitorizarea programelor finanțate din fonduri publice și europene și pentru completarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 137/2020 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Secretariatului General al Guvernului

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 7 alin. (1) lit. I) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) În cadrul aparatului de lucru al Guvernului se înființează Departamentul pentru evaluare integrată și monitorizarea programelor finanțate din fonduri publice și europene, denumit în continuare *Departamentul*, structură fără personalitate juridică care funcționează în subordinea prim-ministrului, finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

(2) Departamentul are sediul în municipiul București, Piața Victoriei nr. 1, sectorul 1.

Art. 2. — (1) Departamentul îndeplinește următoarele atribuții:

a) analizează și urmărește asigurarea unei abordări integrate asupra proiectelor și investițiilor din fondurile publice și europene, în scopul atingerii obiectivelor de dezvoltare stabilite la nivel național și european;

b) monitorizează stadiul implementării proiectelor de investiții, prin colaborare cu toate instituțiile publice responsabile și, în special, cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, în cazul proiectelor finanțate din fondurile aferente politicii de coeziune și mecanismului de redresare și reziliență, fără a aduce atingere domeniilor proprii de competență ale ministerelor și ale altor autorități ale administrației publice centrale;

c) facilitează dialogul interinstituțional și interministerial în vederea creșterii gradului de absorbție a fondurilor europene;

d) sprijină ministerele de resort în scopul identificării și implementării soluțiilor pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene;

e) sprijină ministerele de resort în participarea la programele comunitare și utilizarea resurselor financiare ale Băncii Europene de Investiții și Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

(2) În realizarea atribuțiilor sale, Departamentul poate solicita, în condițiile legii, autorităților administrației publice centrale, precum și entităților aflate în coordonarea/subordinea/sub autoritatea acestora date și informații care au relevanță în domeniul propriu de activitate.

(3) Departamentul poate organiza întâlniri/ședințe de lucru/dezbateri cu reprezentanți ai unor instituții și organisme de drept public având responsabilități în domeniul de competență.

Art. 3. — Departamentul prezintă prim-ministrului, lunar sau ori de câte ori este necesar, rapoarte, analize, sinteze sau informații, pe baza datelor și informațiilor solicitate în condițiile prevăzute la art. 2 alin. (2).

Art. 4. — (1) Departamentul este condus de un secretar de stat, numit și eliberat din funcție prin decizie a prim-ministrului.

(2) Atribuțiile secretarului de stat care conduce Departamentul se stabilesc prin decizie a prim-ministrului.

Art. 5. — (1) Structura organizatorică a Departamentului este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Statul de funcții, structura de personal, atribuțiile și sarcinile personalului Departamentului, precum și regulamentul de organizare și funcționare se aprobă în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, prin ordin al secretarului general al Guvernului, la propunerea secretarului de stat care conduce Departamentul.

Art. 6. — (1) Numărul maxim de posturi al Departamentului este de 15 posturi, inclusiv demnitarul și posturile aferente cabinetului acestuia, cu încadrarea în numărul maxim de posturi finanțat pentru aparatul de lucru al Guvernului.

(2) Personalul necesar desfășurării activității Departamentului este alcătuit din funcționari publici care sunt numiți potrivit legii și personal contractual angajat cu respectarea dispozițiilor legale, în limita numărului de posturi aprobat.

(3) Personalul Departamentului este salarizat în conformitate cu prevederile legale în vigoare aplicabile personalului din aparatul de lucru al Guvernului.

Art. 7. — La anexa nr. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 137/2020 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Secretariatului General al Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 17 februarie 2020, cu modificările și completările ulterioare, după punctul 27 se introduce un nou punct, punctul 28, cu următorul cuprins:

„28. Departamentul pentru evaluare integrată și monitorizarea programelor finanțate din fonduri publice și europene, structură fără personalitate juridică, în subordinea prim-ministrului.”

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,
Marian Neacșu
Șeful Cancelariei Prim-Ministrului,
Mircea Abrudean

p. Ministrul muncii și solidarității sociale,
Mădălin-Cristian Vasilcoiu,
secretar de stat

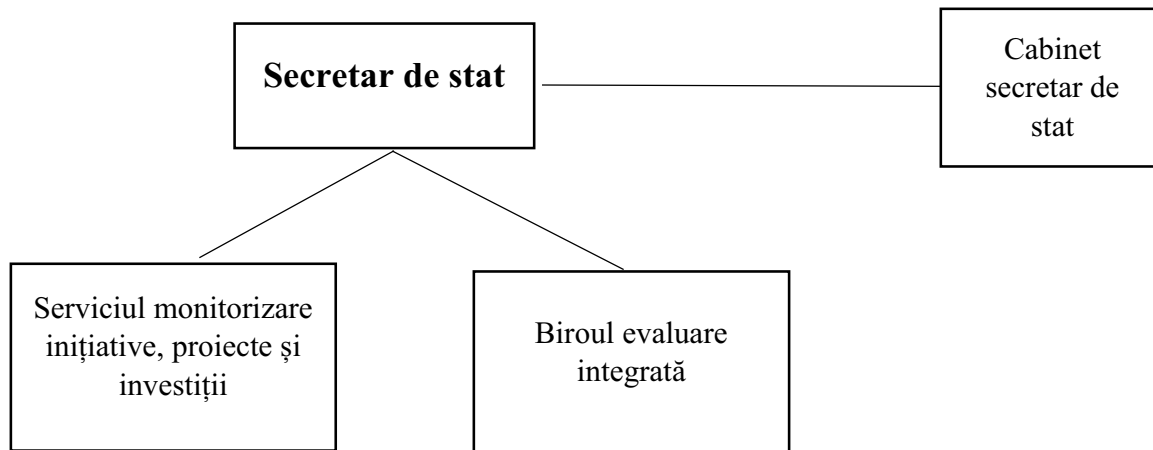
Ministrul finanțelor,
Adrian Căciu
Ministrul investițiilor și proiectelor europene,
Dan Vilceanu

București, 14 februarie 2022.

Nr. 205.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ**a Departamentului pentru evaluare integrată și monitorizarea programelor finanțate din fonduri publice și europene**

Numărul maxim de posturi: 15 posturi, inclusiv demnitarul și posturile aferente cabinetului acestuia

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

